

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 278/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Jakub Polák ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s. r. o., Mostná 2937/56, Nitra, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To/93/2023 z 31. októbra 2023 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 26/2024 z 11. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 9 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 14 ods. 1 paktu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1To/93/2023 z 31. októbra 2023 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 26/2024 z 11. decembra 2024. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktoré žiada zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie krajskému súdu a prikázať krajskému súdu, aby ho okamžite prepustil z väzby na slobodu, priznať mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 eur proti krajskému súdu a najvyššiemu súdu a nahradiť mu trovy právneho zastúpenia.

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že bol rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/39/2022 z 18. júla 2023 uznaný vinným z obzvlášť závažného

zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. b), c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), j) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom strázenia. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 1To/93/2023 z 31. októbra 2023 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 3T/39/2022 z 18. júla 2023 a sám rozhodol tak, že sťažovateľa uznal vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. b), c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), j) Trestného zákona, za čo mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom strázenia. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Tdo 26/2024 z 11. decembra 2024 odmietol sťažovateľom podané dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v súhrne svojej argumentácie vytkol krajskému súdu ako súdu odvolaciemu, ako aj najvyššiemu súdu ako súdu dovolaciemu, že napriek jeho adresne cieleným námietkam nesprávne právne posúdili skutkovú otázku „*distribúcie drogy*“ ako trváci trestný čin (pričom správne malo ísť o pokračovací trestný čin), čím tak v konečnom dôsledku zasiahli do ním uplatnených práv, pretože nenapravili pochybenie prvostupňového súdu spočívajúce v povinnosti odmietnuť obžalobu po jej preskúmaní podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku z dôvodov jej nedostatkov podľa § 235 písm. c) Trestného poriadku v spojení s § 10 ods. 15 Trestného poriadku, v dôsledku čoho tak v rovine výsledkovej spravodlivosti mal byť pri ústavne konformnej aplikácii zásad „*reformatio in peius*“ a „*ne bis in idem*“, ktorých porušenie je „*vzájomne previazané*“, spod obžaloby oslobodený, a nie uznaný vinným zo stíhanej trestnej činnosti.

4. Sťažovateľ nachádza porušenie zásad „*reformatio in peius*“ a „*ne bis in idem*“ vo svojvoľnom postupe krajského súdu, ktorý (po skoršom zrušení prvého rozsudku len na základe odvolania sťažovateľa) vo svojom napadnutom rozsudku, ktorým (po späťvzatí odvolania prokurátora rozhodoval opäť len na základe odvolania sťažovateľa) zrušil prvostupňový rozsudok, svojvoľne a v príkrom rozpore s § 322 ods. 3 Trestného poriadku a § 327 ods. 2 Trestného poriadku upravil časové znenie skutkovej vety stíhaného skutku oproti jeho vymedzeniu už v podanej obžalobe následne prevzatej aj do skutkovej vety rozsudku okresného súdu tak, že začiatok páchania trestnej činnosti pôvodne určenej od presne nezisteného obdobia približne od mája 2010 až do 17. januára 2022 upravil na najneskôr od 6. októbra 2019 až do 17. januára 2022, keďže pôvodne vymedzená doba skutku nezodpovedala vykonaným dokazovaním verifikovaným skutkovým okolnostiam páchania trestnej činnosti sťažovateľom z dôvodu nie nepretržitého udržiavania protiprávneho stavu samotným sťažovateľom tak, ako to bolo v pôvodne definovanom časovom rozmedzí od mája 2010 do októbra roku 2017. Práve z dôvodu konania sťažovateľa ako páchatela stíhanej trestnej činnosti právne kvalifikovanej ako trváci trestný čin [konkrétne ako obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. b), c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), j) Trestného zákona] mala byť podľa krajského súdu ako súdu odvolacieho obžaloba správne podaná pre 2 skutky, jeden za obdobie od mája do júna 2010 a druhý za ďalšie časové obdobie, pričom toto pochybenie podanej obžaloby krajský súd napravil časovou úpravou páchania trestnej

činnosti sťažovateľom v skutkovej vete stíhaného skutku, v čom sťažovateľ nachádza porušenie už citovaných zásad trestného konania a porušenie označených práv. Sťažovateľ tak konštatuje, že aj napriek tomu, že krajský súd sám priznáva, že zistené pochybenie podanej obžaloby nebolo možné napraviť, keďže by takýto postup zakladal porušenie zásady „*reformatio in peius*“, sa s ním vysporiadal iniciatívnou úpravou znenia skutkovej vety stíhaného skutku tak, aby ho bolo možné uznať vinným «*„aspoň“ za jeden z dvoch trvácich trestných činov*», keď ústavne konformnému postupu by svedčil záver o oslobodení spod podanej obžaloby. Navyše si podľa sťažovateľa krajský súd sám odporuje, keď na jednej strane «*síce konštatuje, že jeho postup bol maximálne v prospech obžalovaného, avšak výsledkom jeho postupu je pravý opak, pretože ustálil začiatok druhého skutku cielene na prvý deň po doručení Trestného rozkazu OS Nitra mojej osobe, čo jednoznačne nasvedčuje účelovému postupu odvolacieho súdu spočívajúcemu v snahe vyhnúť sa zastaveniu trestného stíhania mojej osoby vzhľadom na prekážku „res iudicata“, t.j. aby sa z časového hľadiska moja trestná činnosť, za ktorú som bol postihnutý Trestným rozkazom OSNR, neprelínala v skutkovej vete Rozsudku KSNR s mojou trestnou činnosťou, za ktorú som stíhaný v tejto prejednávanej veci, a teda, aby tento Trestný rozkaz OSNR nepredstavoval prekážku „res iudicata“ v mojej aktuálnej trestnej veci.*».

5. Sťažovateľ len pre prípad, ak by mala byť stíhaná trestná (drogová) činnosť právne kvalifikovaná nie ako trváci trestný čin, ale ako pokračovací trestný čin, poukázal už v podanom dovolaní na to, že obžaloba nemala zákonné náležitosti podľa § 235 písm. c) Trestného poriadku, keďže v nej neboli jednotlivé čiastkové útoky distribúcie drogy identifikované ako samostatný skutok, ale len ako jeden skutok. Teda formulácia skutkovej vety podanej obžaloby (obžalobného návrhu) nespĺňala už v čase jej podania na súde «*požiadavku individualizácie a konkretizácie jednotlivých čiastkových útokov - „distribúcie drogy“*», keďže je „*formulovaná príliš zovšeobecňujúco, pričom z nej nie je vôbec zrejmé, ktorému konkrétnemu odberateľovi bola aká konkrétna droga (či marihuana alebo pervitín) poskytnutá, komu odplatne a komu bezodplatne, komu v akom množstve, komu v akom čase a na akom mieste, a to čo i len približne.*“. Naproti tomu samotný prokurátor v podanom obžalobnom návrhu popisuje stíhanú trestnú činnosť „*ako rovnakú a pravidelne sa opakujúcu trestnú činnosť naplňajúcu znaky pokračovacieho trestného činu podľa § 122 ods. 10 TZ*“, keď „*jednotlivé čiastkové útoky má spájať časové hľadisko (v období do 1 roka), predmet útoku (odberatelia drog), spôsob spáchania (odovzdávanie drogy v postavení dílera) a jednotiaci zámer páchatela (distribúovať drogu za účelom získania financií alebo kamarátsky bezodplatne.*“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Predmetom podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny v spojení so základným právom na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1 a 2 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 14 ods. 1 paktu v spojení s právom na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru a podľa čl. 9 ods. 1 paktu napadnutým rozsudkom krajského súdu v spojení s napadnutým uznesením najvyššieho súdu z dôvodu arbitrárneho posúdenia jeho námietok týkajúcich sa účelovej časovej úpravy skutkovej vety stíhaného skutku (ktorý mal byť kvalifikovaný nie ako trváci,

ale ako pokračovací trestný čin) a od toho sa odvíjajúcich porušení základných zásad trestného konania „*reformatio in peius*“ a „*ne bis in idem*“, teda že došlo po zrušení rozsudku na základe jeho odvolania k zmene rozhodnutia v jeho neprospech namiesto toho, aby bolo trestné stíhanie zastavené pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci podľa § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

13. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

14. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchranej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušeniu ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

16. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu deľby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

17. Sťažovateľ napadol rozsudok krajského súdu sp. zn. 1To/93/2023 z 31. októbra 2023 dovolaním z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Tdo 26/2024 z 11. decembra 2024 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol. V nadväznosti na uvedené (a vzhľadom na to, že sťažovateľ ani netvrdí, že by svoje relevantné námietky nemohol uplatniť v dovolacom konaní) ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde, keďže právomoc najvyššieho súdu predchádza jeho právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

18. Ústavný súd stabilne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec

podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06). Teda všeobecný súd je povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

19. O prípad porušenia ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu pritom môže ísť okrem iného vtedy, ak by tento súd fakticky odňal komukoľvek možnosť domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde alebo by rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia, prípadne pokiaľ by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam, teda ak súdom zvolený výklad neprípustne postihuje niektoré zo základných práv sťažovateľa, prípadne opomína možný výklad iný, ústavne konformný alebo je výrazom zjavného a neodôvodneného vybočenia zo štandardov výkladu, ktorý je v súdnej praxi rešpektovaný (pokiaľ je ústavne akceptovateľný), resp. je v rozpore so všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti. Posúdenie veci všeobecným súdom sa teda môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu aj v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

20. Taktiež podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa vyžaduje, aby vnútroštátne súdy dostatočne jasne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu (Hadjianastassiou proti Grécku zo 16. 12. 1992, sťažnosť č. 12945/87, bod 33). Rozsah povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený v rámci okolností prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku z 19. 2. 1998). Aj keď vnútroštátne súdy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené námietky (Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce (rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2 z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84).

21. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

22. Najvyšší súd k argumentačným námietkam sťažovateľa k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku o tom, že (i) krajský súd do skutkovej vety napadnutého rozsudku doplnil kvalifikačný moment a (ii) upravil časové ohraničenie jeho trestnej činnosti, čím

tak porušil zásadu „zákazu zmeny k horšiemu“, teda v rozsahu, v ktorom ich predložil ústavnému súdu na posúdenie (rozumej aj len v rovine parciálneho, nie komplexného posúdenia všetkých argumentačných námietok najvyšším súdom v dovolacom konaní oproti námietkam v podanom dovolaní), v prvom rade v teoretickej rovine k podstate dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ozrejmil, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok na plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku) a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Za jeho porušenie nie je možné považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku v spojení s právomocou podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku vrátane vlastných hodnotiacich úsudkov k zhromaždenému podkladovému substrátu postupom podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, vychádzajúc tak z viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v zierke pod číslom 7/2011). Naplniť zákonnú dikciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku tak má iba porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, a to najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby, prípadne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

23. V konkrétnej rovine najvyšší súd prisvedčil argumentácii krajského súdu o povahe stíhaného skutku ako trvajúceho trestného činu, opierajúc sa o uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/54/2016 z 8. novembra 2017 (na ktoré poukazuje aj sám sťažovateľ, hoci v iných súvislostiach), v ktorom už bolo vysvetlené, že *«trestný čin podľa § 172 Trestného zákona je široko koncipovaný tak, aby postihoval rôzne formy drogovej trestnej činnosti a tak i viaceré subjekty ju páchajúce, postihuje protiprávne konanie distribútora, dileru, konzumenta, pričom u všetkých z uvedených osôb je v každom štádiu držby drogy prítomné prechovávanie, ktoré tvorí spojivko medzi jednotlivými formami trestnej činnosti vyjadrenými pod písmenami a) až d) v odseku 1 § 172 Trestného zákona (v tom čase platného a účinného). Rozdiel spočíva v úmysle, pretože u každého z nich je prechovávanie drogy (ktoré nastáva automaticky a vždy) spojené s iným úmyslom. Prechovávanie drogy má vždy charakter trvajúceho trestného činu (vyvolanie protiprávneho stavu a jeho udržiavanie - pretrvávajúce po určitú dobu), ktorý trvá od okamihu získania drogy až do jej distribúcie dilerovi (distribútor), až do jej predaja, resp. darovania konzumentovi (diler), až do jej použitia (konzument). Ak distribútor dlhodobo vyrába drogy v laboratóriu alebo pestuje materiál potrebný na výrobu drogy (má k dispozícii prekurzory) udržiava protiprávny stav po celú dobu dispozície s týmto materiálom, nemožno preto tvrdiť, že ak predá časť vyrobenej drogy a ďalšiu „má na sklade“, že v okamihu predaja drogy už pácha iný trestný čin, podľa § 172 ods. 1 písm. d) Trestného zákona. Ak diler (ako aj v tomto prípade), predá konzumentovi určité množstvo drogy (alebo ak ho polícia zadrží s drogou určenou na predaj) a ďalšie drogy má k dispozícii doma (tento prípad) nemožno tvrdiť, že od predaja len časti drogy, či od zadržania políciou už pácha iný trestný čin, respektíve že pred predajom len časti drogy, či pred zadržaním páchal iný trestný čin. V takomto prípade je u dileru prechovávanie drogy stále prítomné, v dôsledku čoho protiprávny stav pretrváva (aj po zadržení políciou). Nemožno preto vysloviť, že došlo k odstráneniu*

protiprávneho stavu. Jeho konanie v súhrne od nákupu drogy alebo získania drogy od distribútora spája ten istý úmysel „dúlovať drogy“, čím v celom období držby drogy udržiava protiprávny stav. Preto „dúlovanie drogy“ viacerým osobám nepredstavuje viacero čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, ale ide o jeden trváci trestný čin („diler“ neustále udržiava protiprávny stav) páchaný vo vzťahu k viacerým osobám, a preto ani nie je potrebné v skutkovej vete rozsudku detailne výslovne popisovať, presne kedy, komu, v akom množstve, akej účinnosti, „diler“ „drogy“ predal a v prípade, že sa vykonaným dokazovaním zistí, že niektorému (z viacerých) „odberateľov“ (konzumentov) „drogu“ nepredal, nie je potrebné ho ohľadom tejto časti skutku oslobodzovať, ale postačí túto skutočnosť z popisu skutku vypustiť.».

24. Najvyšší súd podrobil kritike iniciatívny postup krajského súdu spočívajúci v časovej úprave skutkového deja stíhaného skutku (spojeného s presvedčením o jeho spáchaní dvomi trvácimi trestnými činmi z dôvodu neprítomnosti protiprávneho stavu, resp. jeho udržiavania počas celej vymedzenej doby páchania skutku), vychádzajúc z absencie odvolania prokurátora z dôvodu jeho späťvzatia a prítomnosti tak len odvolania sťažovateľa, čím tak došlo k porušeniu zákazu zmeny k horšiemu podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, s ktorej porušením sa mal odvolací súd vysporiadať jej ponechaním v pôvodnom/nezmenenom znení, keďže na jej základe by musel aplikovať § 41 ods. 2 Trestného zákona. Napriek uvedenému však najvyšší súd dospel k záveru o neprítomnosti negatívneho materiálneho dopadu uvedeného postupu na práva a postavenie sťažovateľa ako obvineného z trestného činu, teda nezhoršenia jeho postavenia v materiálnej rovine, keďže došlo fakticky ku skráteniu doby páchania trestnej činnosti sťažovateľom, čo vyznieva v jeho prospech. Z uvedeného dôvodu tak najvyšší súd ani nevidel v sťažovateľom napádanom postupe krajského súdu naplnenie žiadneho dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

25. Argumentáciu sťažovateľa vo vzťahu k druhému trvácemu trestnému činu, ktorého začiatok plynutia skutkového deja od 6. októbra 2019 krajský súd spájal s doručením trestného rozkazu Okresného súdu Nitra sp. zn. 6T/41/2019 z 5. októbra 2019 sťažovateľovi a jeho osvedčením sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia od 6. októbra 2019, najvyšší súd potvrdil, keď sám konštatoval, že vymedzené časové obdobie – mesiace máj a jún 2010, následne až od roku 2017 a potom skutkové zistenie najneskôr do 6. októbra 2019 nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. K tejto výhrade sťažovateľa však najvyšší súd poznamenal, že ako súd dovolací nie je skutkovým súdom, t. j. nemôže preskúmať a meniť skutkový stav, čo vyplýva z § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku – textu za bodkočiarkou, čo viedlo k záveru o nenaplnení dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Aj napriek tomu sa však najvyšší súd v nad rámcom prieskume nestotožnil so sťažovateľom predloženou námietkou o takom účelovom postupe krajského súdu z dôvodu eliminácie hrozby zákonnej prekážky už právoplatne rozhodnutej veci, keďže skutok, pre ktorý bol sťažovateľ uznaný vinným trestným rozkazom Okresného súdu Nitra sp. zn. 6T/41/2019 z 30. júla 2019, bol právne kvalifikovaný ako prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona, pričom skutková veta napadnutého rozsudku krajského súdu v sebe neobsahuje protiprávne konanie, ktoré bolo sťažovateľovi kladené za vinu v skutkovej vete prečinu podľa predmetného trestného rozkazu, čím tak toto odsúdenie aj tak takúto prekážku vytvoriť nemohlo (a to ani v prípade, ak by krajský súd začiatok páchania „druhého“ trvácего trestného činu ohraničil pred dňom doručenia predmetného trestného rozkazu sťažovateľovi).

26. Napokon k argumentačným námietkam o možnom právnom posúdení trestnej činnosti kladenej mu za vinu ako pokračovacieho trestného činu najvyšší súd odkázal v podstatnom na svoju argumentáciu uvedenú už v bode 60 a týkajúcu sa zdôvodnenia drogovej trestnej činnosti ako trvajúceho trestného činu.

27. Či už v ponímaní čl. 50 ods. 5 ústavy, resp. čl. 4 bodu 1 Protokolu 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako samostatného subjektívneho práva (nebyť opätovne stíhaný po skoršom právoplatnom, resp. „konečnom“ rozhodnutí súdu o vine za určitý skutok ako trestný čin), alebo ako zásady, ktorá bezprostredne súvisí so základným právom na súdnu ochranu (právom na spravodlivý proces), niektoré z označených ustanovení musí byť nevyhnutne označené v ústavnej sťažnosti zodpovedajúcej situácii popísanej sťažovateľom, aby bolo možné ujmu, ktorú tvrdí, zaradiť pod referenčné ustanovenie (ustanovenia) zodpovedajúce kvalifikácii takej ujmy podľa ústavy alebo dohovoru. Vyústením súhrnu argumentácie sťažovateľa je totiž záver, že porušenie tzv. zákazu zmeny k horšiemu pri rozhodovaní odvolacieho súdu (postupom pri úprave dotknutého skutku) je zamerané na to, aby sa súd vyhol použitiu inštitútu neprípustnosti trestného stíhania pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci podľa § 9 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, teda aby nemusel zastaviť trestné stíhanie.

28. Platí teda, že ak je ústavná sťažnosť pri označení porušených základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy (čl. 127 ods. 1 ústavy) nesprávne cielená, nemôže byť opodstatnená, a teda ani úspešná, pretože je už primárne vylúčená možnosť konštatovať porušenie sťažovateľom (nesprávne) označených práv dotknutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci, a to v priamej príčinnej súvislosti (ústavná sťažnosť mňa relevantný právny cieľ). Zamedzeniu takej vady zodpovedá obligatórne právne zastúpenie v konaní o ústavnej sťažnosti a jej konzekvencie definuje stabilná judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je popísaný defekt dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

29. Okrem toho označenie konkrétnych skutkových a právnych dôvodov, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd, teda zákonná náležitosť ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, si vyžaduje, aby sťažovateľ uplatnil adresnú polemiku so závermi a s ich podkladovými úvahami, ktoré sú v napadnutom rozhodnutí uvedené, a to nielen v rovine ich nesprávnosti, ale aj ústavnej neudržateľnosti. Nepostačuje len pojmové tvrdenie takého stavu podporené mechanickým označením príslušných pasáží odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (v tomto prípade bodov, resp. odsekov 59 až 68, najmä 61 a 62 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu). Až v nadväznosti na v predchádzajúcom texte charakterizovanú kvalifikovanú oponentúru s obsahom riešení napadnutého rozhodnutia je možné prezentovať vlastné, sťažovateľom preferované riešenie, inak trpí ústavná sťažnosť nedostatkom náležitostí ustanovených zákonom, a to s konzekvenciami jej odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde. Zjednodušene, aby bolo možné posúdiť oprávnenosť ataku proti napadnutému rozhodnutiu, musí sťažovateľ konkretizovať, prečo sú závery napadnutého rozhodnutia nesprávne v rovine (dokonca aj) ústavnej udržateľnosti (nemôže ísť výlučne o polemiku na úrovni zákona a skutkového stavu), nestačí len uviesť, akú má sťažovateľ vlastnú predstavu o riešení ním nastoleného (tvrdeného) problému (samozrejme a účelovo pochopiteľne vo svoj prospech).

30. K negatívam podľa predchádzajúceho odseku dochádza v obsahu odôvodnenia posudzovanej ústavnej sťažnosti, čo je dôvodom na jej odmietnutie podľa naostatok označeného ustanovenia. Najvyšší súd totiž v nadväznosti na dovolaním (a sprostredkovane ústavnou sťažnosťou) vznesené podstatné námietky (porušenie zákazu *reformatio in peius* a zásady *ne bis in idem*) vysvetlil, prečo (obsahovo sprostredkovane) v prípade drogových deliktov podraditeľných pod dotknutú právnu kvalifikáciu nejde o pokračovací trestný čin, a v nadväznosti na to, prečo reštriktívna úprava skutkového predmetu obžaloby (a pôvodného rozsudku), a to pri ponímaní trestného činu ako trvaceho (podstatné je, že „jednoskutkového“, teda nie „štruktúrovaného“ ako v prípade pokračovacieho deliktu, pozn.), použitá krajským súdom nie je vo výsledku v neprospech obvineného (sťažovateľa), ako aj to, že absencia časti pôvodne obžalobou a skorším rozsudkom popísaného konania páchatel'a v napadnutom rozsudku krajského súdu vo svojom kvalifikačnom dôsledku (nepoužitie § 41 ods. 2 Trestného zákona) neporušuje zákaz zmeny k horšiemu (v zmysle pre páchatel'a potenciálne nepriaznivého rozdelenia žalovaného skutku na dva samostatne kvalifikovateľné trvace trestné činy a, naopak, priaznivejšieho riešenia zvoleného krajským súdom spočívajúceho v skrátení doby páchanej trestnej činnosti, aj keď primárne mal byť skutok ponechaný ako nedotknutý a takto považovaný za jeden trestný čin). Na to potom nadväzuje vysvetlenie, prečo nemôže odsúdenie skorším trestným rozkazom kolidovať so skutkom, ktorý bol predmetom aktuálneho rozhodovania (s dôsledkom neprípustnosti trestného stíhania pre prekážku *res iudicata* ako procesného výrazu zásady *ne bis in idem*), a to zo skutkových a v nadväznosti na to právnych (kvalifikačných) dôvodov týkajúcich sa účelu nakladania s drogou (jej prechovávaní) pre vlastnú potrebu v zmysle § 171 (ods. 2) Trestného zákona podľa skoršieho odsúdenia oproti prechovávaní a predaju drogy nie pre vlastnú potrebu podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) Trestného zákona [v spojení s okolnosťami podľa ods. 2 písm. b), c) Trestného zákona] v kontexte rozhodovania krajského súdu preskúmaného najvyšším súdom.

31. S obsahom týchto záverov sťažovateľ s potrebnou mierou konkrétnosti nepolemizuje a, ako už bolo uvedené, prezentuje len svoje vlastné, odlišné riešenia. Ústavný súd nad rámec dôvodu (oboch dôvodov) odmietnutia ústavnej sťažnosti v subsidiárnom vecnom kontexte dodáva, že úvahy a závery najvyššieho súdu rozhodne nemožno označiť za ústavne neudržateľné, popierajúce zmysel pre ne podkladových zákonných ustanovení, resp. arbitrárne. Keďže ústavný súd nenahrádza rozhodovanie všeobecných súdov, len rámcovo dodáva, že obsah odôvodnenia najvyššieho súdu vyznieva do záveru, že nepovažuje dotknuté trestné činy (podľa ich skutkových reálií a im zodpovedajúcich právnych kvalifikácií) za spáchané v jednočinnom súbehu, a teda nemôže dôjsť k situácii neprípustnosti trestného stíhania zo skôr uvedeného dôvodu. Na dôvažok (nad rámec sťažovateľom použitej argumentácie) možno dodať, že z časových relácií spáchania (dokonania) skutku podľa skoršieho odsúdenia a podľa napadnutého rozsudku krajského súdu nevyplýva ani potreba uloženia súhrnného trestu za viacčinný súbeh oboch trestných činov, čím by sťažovateľ utrpel ujmu dvoch trestov namiesto jedného (súhrnného) trestu.

32. V konečnom (nadrámcovom) dôsledku možno (ako *obiter dictum*) poznamenať, že sťažovateľova koncepcia pokračovacieho trestného činu (v predmetných súvislostiach) by pri jej naplnení rovnako nepriniesla zastavenie trestného stíhania, ani ak by (okrem objektívnej a subjektívnej súvislosti) bola daná aj potrebná kvalifikačná rovnorodosť (na rozdiel od posudzovanej veci). Situácia takého druhu by sa totiž (opäť len stručným pojmovým popisom) riešila prostredníctvom hmotnoprávneho inštrumentária Trestného zákona na ukládanie spoločného

trestu, resp. zároveň aj úhrnného alebo súhrnného, poprípade aj ďalšieho trestu (čomu by, samozrejme, zodpovedala podoba/štruktúra vzneseného obvinenia, podanej obžaloby a výroku o vine odsudzujúceho rozsudku). Také riešenie však nezodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi všeobecných súdov, čo najvyšší súd dostatočne argumentačne objasnil.

33. Keďže závery najvyššieho súdu vyznievajú vo vzťahu k všetkým uplatneným dovolacím námietkam ako súladné s jeho vlastnou rozhodovacou praxou (a celkovo s rozhodovacou praxou týkajúcou sa drogovej trestnej činnosti, čo aj z odôvodnenia napadnutého uznesenia dostatočne vyplýva) a aj bez ohľadu na tento kontext nie sú ústavne neudržateľné (vo vzťahu k právam týkajúcim sa osobnej slobody aj právu na súdnu ochranu, teda vo vzťahu k uplatneným referenčným ustanoveniam), možno ich zástupne vecne odobrať [čo by sa inak premietlo do odmietnutia ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

34. Možno azda len v akademickej rovine sťažovateľovi pripomenúť, že ústavný súd nie je osobitnou preskúmovacou inštanciou vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov a medzi jeho prioritné úlohy nepatrí kontrola rozhodnutí všeobecných súdov z hľadiska zákonnosti a správnosti ich postupov, ale posudzovanie konformity týchto postupov s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou ratifikovanou a vyhlásenou spôsobom ustanoveným zákonom. Ústavný súd teda nerieši kauzu, preskúmava „len“ ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia, s ktorého úvahami a závermi však musí sťažovateľ kvalifikovane polemizovať, ako to je objasnené v predchádzajúcich bodoch.

35. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku eliminuje potrebu rozhodnúť o ďalších súvisiacich návrhoch.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. júna 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu